



DATUM
2018-02-22
ERT DATUM
2017-12-06

DIARIENR
2017/276-4
ER BETECKNING
Ku2017/02410/DISK

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Nästa steg? Del 2 – Förslag för en stärkt minoritetspolitik (SOU 2017:88)

Utredningen har haft i uppdrag att analysera den finlandssvenska gruppens ställning i Sverige, och att överväga om den ska erkännas som nationell minoritet. Utredningen har även behandlat frågan om Sverige bör utöka sina nuvarande åtaganden enligt den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk ("språkstadgan") och behovet av åtgärder för att förbättra kvalitativa data om de nationella minoriteterna.

Därutöver behandlas sju ytterligare frågor som inte följer direkt av utredningens direktiv. Statskontoret avstår från att yttra sig om dessa.

Svagt beslutsunderlag om den finlandssvenska gruppen

Statskontoret avstår från att ta ställning i sakfrågan då det ligger utanför vårt kompetensområde. Statskontoret vill dock framföra några synpunkter på beslutsunderlaget som ligger till grund för utredningens förslag.

Utredningen motiverar förslaget att den finlandssvenska gruppen inte ska erkännas som nationell minoritet med att det saknas belägg för att gruppen har historiska eller långvariga band till Sverige, definierat som förekomsten av en finlandssvensk kultur som väsentligt skilde sig från majoritetskulturen i Sverige före sekelskiftet 1900. Samtidigt konstaterar utredningen att det inte fanns en tydlig majoritetskultur i Sverige vid tidpunkten i fråga, vilket enligt Statskontoret gör kravet på att väsentligt skilja sig från majoritetskulturen till ett trubbigt beslutskriterium.

Till stöd för slutsatsen att den finlandssvenska gruppen saknar historiska eller långvariga band till Sverige anför utredningen, med hänvisning till Kepsu 2006, att "den finlandssvenska gruppen i Sverige etablerades [...] på 1950- och 60-talen" (s. 41).

Statskontoret anser att *en* källa är ett svagt beslutsunderlag. Av det särskilda yttrandet från de finlandssvenska representanterna i referensgruppen framgår att det finns andra källor som behandlar frågan om den finlandssvenska



gruppens historia i Sverige. Statskontoret anser att en mer omfattande litteraturgenomgång, inklusive en värdering av olika källor och argument, hade gett utredningens förslag mer tyngd.

Statskontoret saknar diskussion om ändamålsenlighet i förhållande till språkstadgan

Även i denna del avstår Statskontoret från att ta ställning i sakfrågan, men vill framföra synpunkter på analysen i utredningen.

Utredningens uppdrag var att undersöka om Sverige *bör* utöka sina nuvarande åtagande. Utredningen redovisar dock endast om Sverige *kan* utöka sina åtaganden, vilket likställs med att Sverige *bör*. Statskontoret saknar information om de nationella minoriteternas och minoritetsspråkens faktiska behov, och i vilken utsträckning de föreslagna åtgärderna svarar mot dessa. Statskontoret anser mot denna bakgrund att utredningen är otillräcklig som beslutsunderlag avseende Sveriges åtaganden utifrån språkstadgan.

Missad möjlighet att lära från kvalitativa undersökningar

Statskontoret delar utredningens bedömning att det finns ett behov av implementerings-, uppföljnings- och jämlighetsdata om de nationella minoriteterna. Statskontoret har inga invändningar mot utredningens förslag avseende Sametinget respektive Skolverket, men konstaterar att inget av dessa kvantitativt orienterade förslag svarar mot utredningens uppdrag.

Vad gäller insamling av kvalitativa data anser Statskontoret att utredningen alltför lättvindigt avfärdar tidigare försök som metodologiskt bristande, och därigenom förlorar möjligheten att lära av dessa.

Tillförordnad generaldirektör Tony Malmberg har beslutat i detta ärende. Utredningschef Jessica Bylund och utredare Kajsa Holmberg, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Tony Malmberg

Kajsa Holmberg